



BANDIRMA 2 NO.LU T TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TAKİP ZİYARETİ RAPORU

Rapor No:
2025/20

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 25/6/2025 tarihli ve 2025/406 sayılı kararıyla oy birliğiyle kabul edilmiştir.

KISALTMALAR.....	iii
I. GİRİŞ.....	1
II. GENEL BİLGİLER.....	2
A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler.....	3
B. Kurum Personeli	3
C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler	4
III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	4
A. Fiziksel Koşullar.....	4
B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri.....	8
C. Beslenme.....	10
D. Sağlık Hizmetleri.....	12
E. Psikososyal Servis Hizmetleri.....	14
F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Etkinlikler	15
G. Dış Dünya ile İletişim.....	17
IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER.....	19
A. Değerlendirme	19
B. Önceki Ziyarete Verilen Tavsiyelerin Takibi Bağlamında Tespit ve Gözlemler	19
C. Tavsiyeler.....	25
1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler.....	25
2. Bandırma Açık Ceza İnfaz Kurumuna Yönelik Tavsiyeler.....	28
3. Bandırma İlçe Sağlık Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye	28
4. Bandırma İlçe Jandarma Komutanlığına Yönelik Tavsiye.....	29
5. Sağlık Bakanlığına Yönelik Tavsiye	29
6. Adalet Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler.....	29

ACEP	: Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu Projesi
AIÖK/CPT	: Avrupa İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi
ARDEF	: Araştırma Değerlendirme Formu
BİSİS	: Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi
BM	: Birleşmiş Milletler
OPCAT	: İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol
SEGBİS	: Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi
TIHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UÖM	: Ulusal Önleme Mekanizması
UYAP	: Ulusal Yargı Ağı Projesi

I. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK); 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler (BM) Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol'ü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'in 1'inci maddesine göre Protokolün amacı: *“Bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, gayriinsani veya küçültücü muamele veya cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*

3. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendine göre UÖM: *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.

4. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un *“Kapalı ceza infaz kurumları”* başlıklı 8'inci maddesi şöyledir: *“Kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasın olanaklı bulunduğu, yeterli düzeyde güvenlik sağlanmış ve hükümlünün gereksinimine göre bireysel, grup hâlinde veya toplu olarak iyileştirme yöntemlerinin uygulanabileceği tesislerdir.”*

5. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde, Kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin bulundukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda ceza infaz kurumlarına ziyaret gerçekleştirmek TİHEK'in görev ve yetki alanına girmektedir.

6. Anılan görevin icrası kapsamında 10-11/12/2024 tarihinde Bandırma 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumun¹ **habersiz bir takip** ziyareti gerçekleştirilmiştir. Ziyaret Heyetinde; Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu Üyesi ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanı ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcıları ..., ..., Psikolog ... ve Kurumumuzun talebi üzerine Balıkesir Valiliği tarafından görevlendirilen Hekim ... yer almıştır.

7. Ziyaret, İdare ile yapılan ön görüşmeyle başlamıştır. Görüşmede TİHEK Heyeti tarafından; UÖM, ziyaretin amacı ve yöntemine ilişkin bilgiler verilmiş, İdareden Kurum hakkında güncel bilgiler, Kurumun mevcut durumu, mahpusların² sayısı ve sınıflandırmalarına ilişkin bilgiler alınmıştır. İdare ile yapılan görüşmenin ardından Ziyaret Heyeti odaların bulunduğu alan ve eklentilerde incelemelerde bulunmuştur. Burada İdarenin dahli olmadan farklı gruplardan mahpusların bulunduğu odalar seçilerek buradaki mahpuslarla görüşmeler gerçekleştirilmiş ve mahpusların tutuldukları ortam yerinde gözlemlenmiştir. Heyet üyeleri tarafından görüşme gerçekleştirilen mahpuslara; TİHEK ve UÖM hakkında genel bilgi verilmiş, ziyaretin amacı ve kapsamı belirtilmiş; gizliliğe riayet edilerek rapor hazırlanacağı hususu aktarılmıştır. Görüşmeler sırasında infaz ve koruma memurları ile diğer idari personelden herhangi biri görüşme gerçekleştirilen bölümlere alınmamıştır. Buradaki görüşmelerin ardından sağlık servisi, psikososyal servis, manevi rehberlik servisi, eğitim ve öğretim servisi, kamera odası, çamaşırhane, kantin, açık ve kapalı görüş alanları, avukat görüşme alanı, yemekhane, ziyaretçi odaları, açık ve kapalı spor salonları incelenmiştir. Ziyaret bitiminde İdare ile son bir toplantı yapılmış; ilk tespit ve gözlemler paylaşılmış, ziyaret sonrası hazırlanacak raporun İdare ve ilgili kurumlarla paylaşarak tavsiyelerin takip edileceği bilgisi verilmiş, ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret sonlandırılmıştır.

8. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 8/2/2024 tarihli ve 2024/230 sayılı kararı ile Başkanlık Makamının 28/11/2024 tarihli ve 44647 sayılı oluruna istinaden 10-11/12/2024 tarihinde Bandırma 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gerçekleştirilen takip ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

II. GENEL BİLGİLER

¹ Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir.

² Bu raporda kullanılan “mahpus” sözcüğü, ceza infaz kurumlarında özgürlüğünden mahrum bırakılan tutuklu, hükümlü ve hükümsüzlüleri ifade etmektedir.

A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

9. Kurum, Balıkesir'in Bandırma ilçesinde, kent merkezine yaklaşık 10 kilometre mesafede bulunan “*Bandırma Ceza İnfaz Kurumu Yerleşkesi*” içinde yer almaktadır. Kuruma toplu taşıma araçlarıyla ulaşım sağlanabilmektedir.

B. Kurum Personeli

10. Kurumda, 22’si kadın 206’sı erkek olmak üzere toplamda 228 personel görev yapmaktadır. Ünvan bazında personel sayı dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

ÜNVAN	PERSONEL SAYISI
Kurum Müdürü	1
Kurum İkinci Müdürü	2
İdare Memuru	5
Sayman	1
İnfaz ve Koruma Başmemuru/Vekili	9
İnfaz ve Koruma Memuru	184
Öğretmen	3
Psikolog	5
Sağlık Memuru	2
Sosyal Hizmet Uzmanı	1
Teknisyen (Bilgisayar-Elektrik-Sıhhi Tesisat)	3
Dış Hekimi	1
Bilgisayar İşletmeni	3
Hizmetli	1
Hemşire	2
Ceza İnfaz Kurumu Kâtabi	4
Memur	1
TOPLAM	228

11. Kurumda vardiyalı olarak görev yapan İnfaz ve Koruma Başmemurları ile İnfaz ve Koruma Memurları, 08.30-20.00 ve 20.00-08.30 saatleri arasında çalışmaktadır. Birimlerde görevli personel ise 08.00-17.00 saatleri arasında mesai yapmaktadır.

12. Personelin, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Eğitim Daire Başkanlığı tarafından düzenlenen yıllık hizmet içi eğitim programları kapsamında; Terör Uzmanlaşma Eğitimi, İntihar Önleme Eğitimi, Temel Yangın Bilgisi Eğitimi, Afet Acil Durumlara Müdahale ve Kriz Yönetimi Eğitimi ile Firar Önleme Eğitimlerine katıldığı ve bu eğitimlerin uzaktan veya eğitim merkezlerinde yüz yüze olarak gerçekleştirildiği belirtilmiştir. İdare ayrıca, 3 personelin insan hakları ile kötü muamele ve işkence yasağına ilişkin eğitim aldığı bilgisini paylaşmıştır.

C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler

13. Kurumun artırılmış kapasitesi 1.000 kişi olup, ziyaret tarihinde Kurumda 1.378'i hükümlü, 98'i hüküm özlü ve 94'ü tutuklu olmak üzere toplam 1.570 mahpus bulunmaktadır.

14. Kurumda 5 engelli mahpus bulunmaktadır.

15. Kurumda 6 yabancı mahpus³ bulunmaktadır.

16. Kurumda kadın ve çocuk mahpus bulunmamaktadır.

III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

A. Fiziksel Koşullar

17. Kurum binası 4 blok ve 1 idari bölümden oluşmaktadır. Kurumda, 16 kişi kapasiteli 21 koğu, 14 kişi kapasiteli 41 koğu, 9 kişi kapasiteli 8 koğu ve tek kişilik 18 oda bulunmaktadır.

18. Kurumda, tek kişilik odalar dışında kalan koğuşlar iki katlı olarak tasarlanmıştır. İki katlı olarak tasarlanan koğuşların giriş katında; mutfak alanı, televizyon ve buzdolabı, plastik masa ve sandalyeler, metal raf, ACEP (Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu E-Görüş Projesi) görüntülü görüşme kabini, havalandırma bahçesi ile ayrı bir bölümde bir tuvalet ve bir banyo bulunmaktadır. Üst katta ise iki katlı metal ranzalar ile metal kıyafet dolaplarından oluşan yatma alanı yer almaktadır. Tek kişilik odalarda ortak bir

³ İdare tarafından bu mahpusların Azerbaycan, Suriye ve Türkmenistan vatandaşları olduğu belirtilmiştir.

havalandırma bahçesi bulunmakta olup, bu odalarda kalan mahpuslar Kurum İdaresi tarafından belirlenen saatlerde havalandırma bahçesine çıkarılmaktadır.

19. Kurumda kapasite üzerinde mahpus barındırılması nedeniyle kalabalıklaşma sorununun mevcut olduğu, kalabalıklaşma nedeniyle koğuşlarda yer yatağında yatan mahpusların bulunduğu, dolapların koğuş kapasitesini karşılamadığı, bazı mahpusların kişisel eşyalarını koyabilecekleri dolap veya komodine sahip olmadığı, bu nedenle eşyalarını poşet ve kutuların içinde muhafaza ettikleri görülmüştür.

20. Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası hükümlülerinin tek kişilik odalarda, diğer mahpusların ise çok kişilik koğuşlarda barındırıldığı; ayrıca odalara yerleştirmenin, mevzuata⁴ uygun şekilde hükümlülük süreleri ve suç türlerine göre gruplandırılarak gerçekleştirildiği görülmüştür.

21. Kurumda 3 adet sigara içilmeyen koğuş bulunmaktadır.

22. Kurumda 14 kişi kapasiteli bir engelli koğuşu bulunmakta olup diğer koğuşlardan farklı olarak tuvaletin alafranga olduğu, tuvalet ve banyoda tutunma barlarının bulunduğu ve koğuşta bahçe havalandırması girişinde engelli rampasının mevcut olduğu görülmüştür.

23. Koğuşlarda, kapıların hemen yanına konumlandırılmış acil durum butonları bulunduğu görülmüştür. Ziyaret Heyeti tarafından gerçekleştirilen kontrollerde, butonların sadece tek kişilik bir odada çalışmadığı görülmüş; söz konusu odada barınan mahpus, gece saatlerinde infaz ve koruma memurlarına ulaşmakta güçlük yaşadığını aktarmıştır.

24. Koğuşların temizliği mahpuslar tarafından gerçekleştirilmektedir. İdare tarafından temizlik malzemelerinin ücretsiz temin edildiğini ve tükenen malzemelerin dilekçe ile talep edilmesi halinde yenilendiğini belirtilmiş, görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından da bu bilgi doğrulanmıştır. Ziyaret tarihinde ortak alanlar ile koğuşların genel olarak temiz olduğu gözlemlenmiştir.

25. Koğuşların havalandırılması, pencereler ile havalandırma bahçesine açılan kapılar aracılığıyla sağlanmaktadır. İdare tarafından, havalandırma bahçe kapılarının sabah 08.00’de açıldığı ve akşam 17.30’da kapatıldığı belirtilmiştir.

⁴ 5275 sayılı Kanun’un “Hükümlülerin gruplandırılması” başlıklı 24’üncü maddesine göre “ (1) Hükümlüler;

a) İlk defa suç işleyenler, mükerrerler, itiyadi suçlular veya suç işlemeyi meslek edinenler,

b) Aklî ve bedensel durumları nedeniyle veya yaşları itibarıyla özel bir infaz rejimine tâbi tutulması gerekenler,

c) Tehlike hâli taşıyanlar,

d) Terör suçluları,

e) Suç örgütlerine veya çıkar amaçlı suç örgütlerine mensup olan suçlular,

gibi gruplara ayrılırlar.

(2) Hükümlüler ayrıca yaşları, hükümlülük süreleri ve suç türleri itibarıyla da gruplandırılırlar.”

26. Kurumdaki odaların yapay aydınlatması floresanlarla, doğal aydınlatması ise pencereler ve havalandırma bahçesi kapısıyla sağlanmaktadır. Koğuşlardaki ortak alanların ve odaların yeterli aydınlatmaya sahip olduğu görülmüştür.

27. Mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmelerde, Kurum tarafından ilk kabul esnasında teslim edilen yatak ve battaniyelerin eskidiği ve yenilenmediği ifade edilmiştir. Ziyaret Heyeti'nin koğuşlarda yaptığı incelemelerde de bazı yatak ve battaniyelerin mahpus beyanlarıyla uyumlu şekilde yıprandığı ve eskidiği görülmüştür. İdareyle yapılan görüşmede, mevcut stoktaki yeni yatakların ihtiyacı karşılayacak sayıda olmadığı için henüz dağıtılamadığı, bu nedenle yeni yatak talebinde bulunulduğu ve yakında temin edilecek yatakların dağıtımının gerçekleştirileceği ifade edilmiştir.

28. Kurumun su ihtiyacı, Bandırma Açık Ceza İnfaz Kurumu'nda bulunan yer altı kuyusundan sağlanmaktadır. Mahpuslara kişi başına günlük 200 litre soğuk su ve 50 litre sıcak su tahsis edildiği İdare tarafından belirtilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde tahsis edilen su miktarının genel olarak yeterli olmadığı ifade edilmiştir.

29. Bandırma Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından, sıcak suyun sabah 1 saat, öğle saatlerinde 2 saat ve akşam 1 saat olmak üzere belirlenen zaman dilimlerinde sağlandığı; soğuk suyun da günün belirli saatlerinde verildiği ve 18.30 ile 08.00 saatleri arasında tamamen kesintiye uğradığı öğrenilmiş, ziyaret sırasında 13.00 ile 16.00 saatleri arasında da su kesintisinin yaşandığı görülmüştür. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar, su kesintileri nedeniyle İdare tarafından kovalarını doldurmaları yönünde bilgilendirildiklerini; ancak en fazla 2 kova soğuk su bulundurmalarına izin verildiğini ifade etmişlerdir.

30. Kurumda ısınma, Bandırma Açık Ceza İnfaz Kurumu bünyesinde bulunan doğalgaz yakıtlı ısıtma kazanları aracılığıyla sağlanmaktadır. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar kaloriferlerin koğuş içerisini yeterince ısıtmadığını belirtmişlerdir. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan incelemede bazı koğuşlarda kalorifer peteklerinin az yandığı tespit edilmiştir.

31. Görüşme yapılan mahpuslar, yaz aylarında artan sıcaklıklarda koğuşlarda bulundurulmuş tek vantilatörün yetersiz kaldığını ve bu nedenle bir vantilatörün daha koğuşlarda bulundurulması talebini Ziyaret Heyeti'ne iletmışlerdir.

32. Kurum çamaşırvhanesinde 4 adet ev tipi çamaşır makinesi ve 4 adet ev tipi kurutma makinesi bulunduğu görülmüştür. Yapılan görüşmelerde mahpuslar, çamaşır günlerinin ayda bir defa olması nedeniyle, günlük çamaşırlarını çoğunlukla koğuş içlerinde kendilerinin yıkadığını; çamaşırvhaneye gönderilen eşyaların büyük kısmının kurutulmadan kendilerine teslim edildiğini, çamaşırlarını çamaşır ipleriyle kuruttuklarını ancak, fazla çamaşır iplerinin

İdare tarafından toplandığını belirtmişlerdir. Ziyaret Heyeti tarafından, koğuş içerisinde ıslak halde çok sayıda çamaşır bulunduğu ve mevcut çamaşır iplerinin, kurutma işlemleri için yetersiz kaldığı görülmüştür.

33. Kurumda 1 adet berberhane bulunmaktadır. Berberhane içerisinde 1 mahpusun çalıştığı ve burada yalnızca Kurum personeline hizmet verildiği öğrenilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar geçmişte Kurumda berber hizmeti alabildiklerini, ancak bu hizmetin artık sunulmadığı, her koğuşa ayda 1 gün tıraş olmaları için tıraş makineleri verildiği, ancak verilen sürenin tüm mahpusların ihtiyacını karşılamaya yetmediği ifade edilmiştir.

34. Kurumda, kendisine veya çevresine zarar verme riski bulunan mahpusların sakinleştirilmeleri amacıyla 2 adet yumuşak oda bulunmaktadır. Ziyaret Heyeti tarafından gerçekleştirilen incelemede, bu odaların kapı içleri de dâhil olmak üzere tamamen yumuşak malzeme ile kaplandığı, odada alaturka tuvalet bulunduğu ve tavana monte edilmiş 2 adet güvenlik kamerasının tuvalet alanını da görüntülediği tespit edilmiştir. Odaların temiz olduğu ancak havalandırma amacıyla pencere bulunmadığı için havasız olduğu görülmüştür. Bu husus İdareye iletilmiş; İdare tarafından, odanın kapısının gün boyu açık tutularak havalandırmanın sağlandığı belirtilmiştir.

35. Ziyaret Heyeti tarafından “Yumuşak Oda Kayıt Defteri” incelenmiş, yumuşak odanın en son Nisan 2023’te kullanıldığı ve mahpusun burada 19 dakika kaldığı tespit edilmiştir. Söz konusu odanın uzun süredir kullanılmaması hususu İdareye sorulduğunda, kendine ve çevresine zarar verme riskindeki mahpusların görevli infaz ve koruma memurları tarafından sakinleştirildiği, bu nedenle de yumuşak odaya götürülmediği belirtilmiştir.

36. Kurumda 132 güvenlik kamerası bulunmaktadır. Kameraların geçmişe dönük 6 aya kadar saklanabildiği öğrenilmiştir. İzlenen görüntülerde kameraların 4/6/2024 tarihine (146 güne kadar) kadar kayıt aldığı görülmüştür. Ziyaret Heyeti tarafından kamera kontrol odasında yapılan incelemelerde; açık ve kapalı spor salonu, mahkûm kabul girişi ve koğuşların bulunduğu koridorlar gibi bazı alanlarda kör noktalar bulunduğu; koğuşların havalandırma alanları ile ortak yaşam alanlarında ise güvenlik kamerası bulunmadığı görülmüştür. İdare tarafından, yeni kamera sistemine geçiş süreci kapsamında montaj çalışmalarının devam ettiği, süreç tamamlandığında kamera sayısının 446’ya yükseleceği; koğuş havalandırma bahçe ve ortak yaşam alanlarına da kamera yerleştirileceği ve yeni kamera sistemine geçişle birlikte kör noktaların tamamen ortadan kaldırılacağı ifade edilmiştir.

37. Kurum koridorlarında ve koğuş bloklarında, yangın dolaplarının duvara monte edilmiş olduğu; dolapların içinde yangın hortumu ve yangın söndürme tüplerinin bulunduğu, ayrıca koridorlarda taşınabilir hortumların yer aldığı görülmüştür.

38. İdare tarafından Kurumda düzenli aralıklarla ilaçlama yapıldığı ifade edilmiştir. Görüşülen mahpuslar tarafından bu bilgi doğrulanmış, Ziyaret Heyeti tarafından incelenen koğuşlarda haşere sorununa rastlanmamış ve en son ilaçlamanın 15/11/2024 tarihinde gerçekleştirildiği incelenen belgelerden anlaşılmıştır.

B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri

39. Mahpusların Kuruma giriş ve çıkış işlemleri, mahkûm kabul bölümünde gerçekleştirilmektedir. İdare, mahpusların Kuruma kabul süreçlerinin; mahkûmiyete ilişkin evrakların incelenmesi, beraberinde getirdiği eşyaların X-Ray cihazından geçirilmesi, mahpusun duyarlı kapıdan geçişlerinin sağlanması, detaylı üst aramasının⁵ yapılması ve son olarak geçici koğuşa⁶ yerleştirilmesi şeklinde yürütüldüğünü ifade etmiştir. Ziyaret Heyetinin mahkûm kabul biriminde yaptığı incelemede, arama işlemlerinin gerçekleştirildiği 2 adet arama odasının mahremiyeti sağlayacak şekilde düzenlendiği ve detaylı arama sırasında kullanılmak üzere arama önlüğünün odada bulundurulduğu görülmüştür.

40. Kurumda 2 adet geçici koğuş bulunmaktadır. Kuruma kabul edilen mahpusların, koğuşları belirlenene kadar geçici koğuşlara yerleştirildikleri ve burada en fazla 3 gün süreyle kaldıkları ifade edilmiştir. Geçici koğuşlarda yapılan incelemede; geçici koğuşların temiz olmadığı, banyo ve tuvaletlerinde herhangi bir hijyen malzemesinin bulunmadığı görülmüştür. Koğuşlarda yapılan görüşmelerde, mahpuslar geçici koğuşların çok kirli olduğunu ve burada tutuldukları süre boyunca kendilerine temizlik malzemesi verilmediğini belirtmişlerdir. Konu İdareye iletilmiş, İdare tarafından mahpusların geçici koğuşlarda uzun süre tutulmadığı ve bu yüzden hijyen malzemelerinin geçici koğuşlarda bulundurulmadığı ifade edilmiştir.

⁵ 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik’in “Arama, Güvenlik Tatbikatı ve Sayım” başlıklı 34’üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre; “ a) Detaylı arama, hükümlünün utanma duygusunu ihlal etmeyecek şekilde ve görevli dışında kimsenin görmemesini sağlayacak tedbirler alınarak gerçekleştirilir. Arama sırasında hükümlüye tek kullanımlık giyim önlüğü verilir.

b) Arama sırasında önce bedenin üst kısmındaki giysiler çıkarttırılır, bedenin alt kısmındaki giysiler üst kısmındaki giysiler giyildikten sonra çıkarttırılır. Bu giysiler de mutlaka aranır.

c) Detaylı arama sırasında bedene dokunulmaması için gerekli özen gösterilir ve görevli tarafından eldiven kullanılır. Aranılan kişinin beden çukurlarında bir şeyin bulunduğu dair makul ve ciddi emarelerin bulunması hâlinde öncelikle, hükümlüden madde veya eşyanın kendisi tarafından çıkartılması istenir, aksi hâlde bunun zor kullanılarak gerçekleştirileceği bildirilir. Beden çukurlarındaki arama, cezaevi tabibi tarafından yerine getirilir.

ç) Detaylı arama, mümkün olan en kısa süre içinde bitirilir ve işlem tutanağa bağlanır, tutanakta arama yapan görevliler ile hükümlünün imzası bulunur. Hükümlünün imzadan kaçınması hâlinde bu durum tutanağa geçirilir.”

⁶ 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik’in “Kuruma alınma ve kayıt işlemleri” başlıklı 55’inci maddesinin beşinci fıkrasının (a) bendine göre “Kuruma gelen her hükümlü kabul odasına alınır. Bu süre içerisinde hükümlünün kuruma uyumuna yönelik yardım yapılarak, gerekli olan bilgiler sözlü ve yazılı olarak kendisine bildirilir. Kabul odasına alınan hükümlü burada en çok üç gün kalır.”

41. Kuruma kabulü yapılan mahpusların hak ve sorumluluklarının görevli personelce sözlü olarak bildirildiği ayrıca Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan “*Hükümlü ve Tutuklu El Kitabı*”nın teslim edildiği ve bu kitapçığın İngilizce, Arapça ve Fransızca gibi yabancı dillerde basımlarının mevcut olduğu ifade edilmiştir. Görüşülen mahpuslar tarafından, Kuruma kabul sürecinde kendilerine bilgilendirici kitapçık verildiği doğrulanmıştır. Kabul bölümünde yapılan incelemede Hükümlü ve Tutuklu El Kitaplarının hazır bulundurulduğu görülmüştür.

42. İdare tarafından sabah ve akşam olmak üzere günde iki kez sayım yapıldığı, yaz aylarında havalandırma bahçesinde, kış aylarında ise ortak kullanım alanında sayımların gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Söz konusu uygulama, mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmelerde de teyit edilmiştir.

43. Koğuşlarda ayda 1 kez jandarma personeli tarafından genel arama, ayda 2 kez ise infaz ve koruma memurları tarafından kısmi arama yapıldığı belirtilmiştir. Aramalarda yaka kameralarının da kullanıldığı belirtilmiş; incelemeler sırasında bu kameraların ses kaydedebildiği ve aramaların kayıt altına alındığı görülmüştür. Mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmelerde, aramalar sırasında eşyalarının Kurum personeli tarafından dağıtıldığı yönünde şikâyetler alınmıştır. Arama sırasında kullanılan yaka kameralarının kayıtları incelendiğinde, bu iddiayı doğrular nitelikte bir görüntüye rastlanmamıştır.

44. Mahpuslar tarafından ilgili kurumlara gönderilmek üzere ya da kurum içi işlemlere dair yazılan dilekçelerin, personel tarafından sabah sayımı sırasında teslim alındığı, daha sonra infaz ve koruma başmemurluğuna iletilerek ilgili birimlere havale edildiği, nihayetinde dilekçelere sayı numarası verilerek Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) üzerinden ilgili makamlara gönderildiği ve ayrıca mahpusların talebi doğrultusunda dilekçelerinin evrak çıkış numaralarının yazılı veya sözlü olarak kendilerine tebliğ edildiği belirtilmiştir.

45. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar, Kurum personeli tarafından kendilerine yönelik işkence veya kötü muamele teşkil edebilecek herhangi bir davranışta bulunulmadığını ve personelin tutum ve davranışlarından genel olarak memnun olduklarını ifade etmişlerdir.

46. İdare ve Gözlem Kurulu tarafından ödül alması uygun bulunan mahpusların belirlendiği ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde⁷ ödüllendirildiği ifade edilmiştir. Kurum

⁷ 14/9/2021 tarihli ve 31598 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Hükümlü ve Tutukluların Ödüllendirilmesi Hakkında Yönetmelik’in “Ödül türleri” başlıklı 7’inci maddesine göre “(1) *Hükümlü ve tutuklulara;*

a) *Kapalı ceza infaz kurumlarındaki evli hükümlü ve tutuklulara, kurum personelinin yakın nezareti olmaksızın eşleri ile mahrem görüşme,*

b) *Haftalık açık veya kapalı ziyaret süresini uzatma,*

c) *Kapalı ziyaret yerine açık ziyaret yapma,*

tarafından son 1 ay içerisinde verilen ödüller ve ödülden yararlanan mahpus sayısını gösterir tablo aşağıda yer almaktadır:

UYGULANAN ÖDÜL	YARARLANAN MAHPUS SAYISI
Haftalık telefonla görüşme sayı veya süresini artırma ödülü	109
Kapalı ceza infaz kurumlarındaki evli hükümlü ve tutuklulara, kurum personelinin yakın nezareti olmaksızın eşleri ile mahrem görüşme ödülü	8
Haftalık açık veya kapalı ziyaret süresini uzatma ödülü	42

C. Beslenme

47. Kurumda mahpuslara kahvaltı, öğle ve akşam yemeği olmak üzere 3 öğün yemek verilmektedir. Yemeklerin, Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen günlük iye bedeli esas alınarak Bandırma Açık Ceza İnfaz Kurumunda hazırlandığı; yemek miktarının, odalarda kalan mahpus sayısına göre belirlendiği ve görevli infaz ve koruma memurları ile işçi mahpuslar tarafından dağıtıldığı belirtilmiştir. İdare, yemeklerin haftalık yemek listesine göre Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından belirlendiğini ve listenin gıda mühendisi ile tarafından düzenlendiğini ifade etmiştir.

48. Mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmelerde, kahvaltı ve öğle yemeklerinin lezzet, miktar ve çeşitlilik bakımından yeterli olduğu; ancak akşam yemeklerinin aynı ölçüde yeterli olmadığı ve ekmek gramajının yetersiz olduğu belirtilmiştir. Haftalık yemek listeleri üzerinden yapılan incelemelerde, öğle yemeklerinde 4 çeşit yemek bulunurken akşam yemeklerinde 3 çeşit bulunduğu görülmüştür. Ayrıca mahpuslar tarafından, haftalık yemek listesinin paylaşılmadığı ifade edilmiştir. İdareyle yapılan görüşmede haftalık yemek listesinin mahpusların odalarındaki televizyonlarda yer alan idari kanal aracılığıyla düzenli olarak

-
- ç) Üst üste kullanılmayan ziyaret sürelerini toplu olarak kullanma,
d) Haftalık telefonla görüşme sayı veya süresini artırma,
e) Sosyal, kültürel veya sportif etkinliklerden öncelikli ve daha uzun süreli yararlanma,
f) Haftalık harcama miktarını yarı oranında artırma,
g) Tek kişilik odada televizyon bulundurma,
ğ) Hediye,
h) Takdir belgesi,
ı) Tavsiye mektubu ödülü verilebilir.”

duyurulacağı belirtilmiştir. Ziyaret sırasında, öğle yemeği Ziyaret Heyeti tarafından Kurumda yenilmiş; öğle yemeğinin lezzet, miktar ve çeşitliliği yeterli bulunmuştur.

49. Kurum İdaresi tarafından, hekim raporları doğrultusunda özel beslenme gereksinimi olan mahpusların Bandırma Açık Ceza İnfaz Kurumu'na bildirildiği ve iaşelerinin temin edilerek kendilerine teslim edildiği ifade edilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen özel beslenme gereksinimi olan mahpuslar tarafından diyet yemekleri konusunda herhangi bir şikâyet iletilmemiştir.

50. Kurum kantininde dışarıdan ve konsinye firmasından tedarik edilen 453 çeşit ürün bulunduğu belirtilmiş olup ürünler ve fiyatlarına ilişkin listeler Ziyaret Heyeti tarafından incelenmiştir. Yapılan incelemede ürün çeşitliliğinin yeterli olduğu görülmüş ve son kullanma/tavsiye edilen tüketim tarihi geçmiş ürüne rastlanılmamıştır.

51. Kurum İdaresi, kantinde satılan ürünlerin güncel fiyat listesinin aylık olarak hazırlandığını ve ACEP sistemi üzerinden mahpuslar ile paylaşıldığını belirtmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar, kantinde iç çamaşırı, çorap ve terlik gibi ürünlerin satışının yapılması nedeniyle bu ürünleri dışarıdan temin etmelerine izin verilmediğini ve bazı ürünlerin hızla tükendiğini ve yenilerinin temin edilmesinin uzun sürdüğünü beyan etmiştir. Kurum İdaresi tarafından, mahpus sayısının fazla olması nedeniyle güvenlik gerekçeleri ve Kuruma yasaklı madde girişinin engellenmesi amacıyla bu uygulamanın sürdürüldüğü, tedarikten yaşanan gecikmelerin ise ilgili firmadan kaynaklanabildiği, böyle bir durum yaşanması halinde gerekli görüşmelerin yapıldığı ifade edilmiştir.

52. Ziyaret Heyeti tarafından mutfak, kantin ve soğuk hava depoları incelenmiş; bu alanların temiz olduğu ve ürünlerin saklama koşullarına uygun şekilde muhafaza edildiği görülmüştür.

53. Mahpusların içme suyu ihtiyaçlarını şebeke suyundan ve Kurum kantininden temin ettikleri ambalajlı su ile karşıladıkları öğrenilmiştir. Görüşülen mahpuslar tarafından konuya dair herhangi bir şikâyet iletilmemiştir. Şebeke suyunun analizinin Bandırma Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından düzenli olarak yaptırıldığı belirtilmiş, Ziyaret Heyeti tarafından incelenen su analiz raporlarının 17/2/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik'e uygun olduğu tespit edilmiştir.

D. Sağlık Hizmetleri

54. Kurumun sağlık servisi; aile hekimi muayene odası, diş ünitesinin bulunduğu muayene odası, sağlık memuru odası ve hastaların gözlemlenmesi amacıyla düzenlenmiş 6 kişilik müşahede odasından oluşmaktadır.

55. Kurum sağlık servisinde 1 diş hekimi, 2 hemşire ve 2 sağlık memuru ile Bandırma İlçe Sağlık Müdürlüğü tarafından görevlendirilen ve haftada 2 tam gün ve 3 yarım gün mesai saatlerinde hizmet veren 1 aile hekimi bulunmaktadır. Kurum İdaresi, hafta sonu ve mesai saatleri dışında en az bir infaz ve koruma memurunun sağlık servisinde görev yaptığını ifade etmiştir.

56. Aile hekimi muayene odasında acil müdahale çantası, ilaçlar ve gerekli ekipmanların eksiksiz olduğu, cihazların kalibrasyonlarının yapıldığı ve çalışır durumda bulunduğu görülmüştür.

57. Acil durumlarda hekimin muayenesinin ardından 112 Acil Çağrı Merkezi aranarak ambulansla en yakın tam teşekküllü hastaneye sevk sağlandığı; mesai saatleri dışında sağlık sorunu yaşayan mahpusların ise hastaneye sevk işlemlerinin görevli infaz ve koruma memurları tarafından 112 Acil Çağrı Merkezi'ne başvurularak gerçekleştirildiği belirtilmiştir.

58. Görüşme yapılan mahpuslar, ayda bir hekim muayenesi için dilekçelerinin alındığını; ancak ay içerisinde acil durumlar yaşanmadıkça hekim ile görüşme yapmalarının mümkün olmadığını ifade etmişlerdir. İdare, mahpusların muayene taleplerinin dilekçe yoluyla alındığını ve bu kapsamda günde ortalama 80 mahpusun Kurum revirinde muayene edildiğini bildirmiştir. Revirde yapılan incelemelerde, hekimle görüşme talepli dilekçelerin bilgisayar sistemine kayıtlarının yapılmadığı bu nedenle mahpusun dilekçesini vermesinden hekimle görüşmesine kadar geçen sürenin ne kadar olduğu belirlenememiştir. Ayrıca dilekçelerin, hekimle görüşme gerçekleştikten sonra herhangi bir işlem yapılmaksızın arşive kaldırıldığı ifade edilmiştir.

59. Kurum revirinde son 1 yıl içerisinde gerçekleştirilen muayene sayısının 10.200, hastaneye sevk edilen mahpus sayısının ise 5.400 olduğu belirtilmiştir.

60. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde, hastaneye sevklerde gecikmeler yaşandığı ifade edilmiştir. İdare sevklerin jandarma personeli tarafından gerçekleştirildiğini, ancak jandarma personel sayısının yetersiz olması ve sevk taleplerinin yoğunluğu nedeniyle gecikmelerin meydana geldiğini belirtmiştir.

61. Ziyaret tarihinde Kurumda açlık grevinde olan 1 mahpus bulunmaktadır. Açlık grevi veya ölüm orucunda bulunan mahpusların sağlık kontrollerinin her gün revir biriminde

yapıldığı, kendilerine olası sağlık sorunları konusunda bilgi verildiği, gerekli hallerde aile hekiminin sevk kararıyla üst basamak bir hastaneye yönlendirildiği ve hayati risk oluşması durumunda ise derhal 112 Acil Çağrı Merkezi'ne başvurularak hastaneye sevk işlemlerinin gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

62. Diş servisinde, diş çekimi, dolgu ve diş temizliği gibi tedavi hizmetleri sunulduğu belirtilmiş, bu hizmetler için gerekli tüm ekipmanların mevcut olduğu görülmüştür. Protez yapımı ve diğer ileri düzey tedaviler için mahpusların Bandırma Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi'ne sevk edildiği ve bu merkezde tedavilerinin gerçekleştirildiği belirtilmiştir.

63. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar, diş tedavisi için hastaneye sevklerin geç yapıldığına ilişkin şikayetlerini iletmışlerdir. Konuya dair diş hekimiyle gerçekleştirilen görüşmede, haftalık yaklaşık 10 mahpusun hastaneye sevk edildiği, ancak tedavilerin birkaç sevkte tamamlanabildiği için sevklerde yığılma ve tedavi sürecinde aksama yaşandığı ifade edilmiştir.

64. Sağlık servisinde görevli aile hekimi ve diş hekiminin mahpusların E-Nabız sistemine erişim yetkilerinin bulunmaması nedeniyle, mahpusların önceki hastalık ve röntgen kayıtlarını inceleyemedikleri, bu durumun tedavi süreçlerini aksattığı ve sevk yığılmalarını artırdığı belirtilmiştir.

65. Mahpuslara dağıtılan ilaçların sağlık servisi odalarındaki dolaplarda düzenli ve hijyenik bir şekilde, son kullanma tarihine uygun olarak saklandığı; kırmızı ve yeşil reçeteli ilaçların güvenlik açısından kilitli bir dolapta tutulduğu; insülin iğneleri ile soğuk muhafaza gerektiren diğer ilaçların ise medikal buzdolabında muhafaza edildiği görülmüştür.

66. Mahpuslara verilmesi gereken ilaç ve dozların sağlık personeline belirlendiği; ilaçların infaz ve koruma memurları aracılığıyla imza karşılığında teslim edildiği; ancak kırmızı ve yeşil reçeteli ilaçların doğrudan sağlık personeli tarafından kullanıldığı, kronik rahatsızlık raporu olan mahpusların ilaçlarının ise kutu ile kendilerine teslim edildiği ifade edilmiştir.

67. Mahpuslar ilaçların kendilerine verilmesinde gecikme yaşandığını belirtmiştir. Sağlık servisinde yapılan incelemede, bazı ilaçların temin edilmiş olmasına rağmen henüz mahpuslara dağıtılmadığı anlaşılmış; sağlık servisi yetkilileri ise bu durumun Kurum mevcudunun yüksekliği ve personel yetersizliğinden kaynaklandığını ifade etmiştir.

68. İdare tarafından sağlık hizmetlerinin daha etkin hale getirilmesi amacıyla Kurumun bulunduğu kampüs içinde bir aile hekimliği kurulmasının planlandığı ifade edilmiştir.

E. Psikososyal Servis Hizmetleri

69. Psikososyal serviste 5 psikolog, 1 sosyal hizmet uzmanı ve 4 infaz ve koruma memurunun görev yaptığı belirtilmiştir.

70. Psikososyal serviste, biri aktif olarak kullanılan 2 bireysel görüşme odası ile 1 grup çalışma odası bulunduğu; kullanılan bireysel görüşme odasının açık renklerle boyandığı görülmüştür.

71. Personel tarafından Kuruma kabulü yapılan mahpuslar ile 3 gün⁸ içerisinde görüşme yapıldığı ve bu kapsamda psikososyal servis personelinin Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi (BİSİS)⁹ kapsamında, Araştırma Değerlendirme Formu (ARDEF) doldurularak mahpusun risk ve ihtiyaçlarının belirlendiği, her mahpus için bireyselleştirilmiş psikososyal destek programı hazırlandığı ifade edilmiştir.

72. Mahpusların ya da psikososyal servis personelinin talebi halinde mahpuslarla bireysel görüşme gerçekleştirildiği bilgisi edinilmiştir. İncelenen belgelerden son 6 ayda toplam 1.748 mahpusla bireysel görüşme gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

73. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar, dilekçe yoluyla psikososyal servis görüşmesi talep ettiklerini, ancak her dilekçede farklı bir psikologla görüşmek durumunda kaldıkları için bu görüşmelerin rehabilitasyon süreçlerine katkı sağlamadığını ifade etmişlerdir. İlgili şikâyet psikososyal servis yetkililerine iletilmiş; yetkililer, mahpuslardan gelen taleplerin değerlendirilmesinin birimin ortak sorumluluğunda olduğunu, bu nedenle aynı mahpusun farklı psikologlarla görüşmek zorunda kalabildiğini belirtmişlerdir.

74. Psikososyal servis tarafından intihar veya kendine zarar verme riski taşıdığı gözlemlenen mahpuslara yönelik vaka toplantıları ve risk değerlendirme toplantıları düzenlendiği ifade edilmiştir.

⁸ 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in 55'inci maddesinin beşinci fıkrasının (a) bendine göre: "Kuruma gelen her hükümlü kabul odasına alınır. Bu süre içerisinde hükümlünün kuruma uyumuna yönelik yardım yapılarak, gerekli olan bilgiler sözlü ve yazılı olarak kendisine bildirilir. Kabul odasına alınan hükümlü burada en çok üç gün kalır."

⁹ "Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi (BİSİS) 3 Aşamadan oluşmakta, öncelikle Kurum Kabul biriminde görevli eğitim almış infaz ve koruma memuru tarafından "ARDEF- Kurum Kabul Formu" doldurulmakta, sonra PsikoSosyal Yardım Servisinde görevli ve eğitim almış infaz ve koruma memuru tarafından "ARDEF- PsikoSosyal Memur" formu doldurulmakta, son olarak da Psiko-Sosyal Yardım Servisinde görevli Psikolog ve/veya Sosyal Çalışmacı tarafından "Psiko-Sosyal Uzman Formu" doldurularak hükümlünün risk ve ihtiyaçları belirlenmekte ve sonucunda her hükümlü tutuklu için bireyselleştirilmiş psiko-sosyal destek ve müdahale programı hazırlanmaktadır. ARDEF'ten çıkan sonuçlar doğrultusunda hükümlü ve tutuklular ihtiyaçlarına uygun bireysel müdahale ya da grup çalışmalarına yönlendirilmektedir."

<https://cte.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/yaydm-programi>

75. Psikososyal servis tarafından grup çalışmaları düzenlendiği, tamamlanan çalışmalara katılanlara katılım belgesi verildiği, ziyaret tarihinden 3 hafta önce “*Sigara, Alkol ve Madde Bağımlılığı*” grup çalışmasının sona erdiği, halen “*Öfke Kontrolü*” ve “*Salıverilme Öncesi Mahkûm Gelişimi*” grup çalışmalarının devam ettiği ve bu çalışmalara 10 ila 12 kişinin katıldığı ifade edilmiştir.

76. Psikososyal servis tarafından, mahpusların ailevi sorunlarının ve kişisel problemlerinin çözümüne katkı sağlanması amacıyla Kurum içinde yüz yüze ya da telefonla aile görüşmelerinin gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

77. Psikososyal servis bünyesindeki Manevi Rehberlik Servisinde, 2 infaz koruma memuru ve Balıkesir İl Müftülüğü tarafından görevlendirilen 5 vaiz görev yapmaktadır. Görevlendirilen vaizlerden biri tam zamanlı; diğer dördü ise haftanın 2 günü dönüşümlü olarak çalışmaktadır.

78. Manevi Rehberlik Servisi’nde görevli vaizlerin, mahpuslarla bireysel ve koğuş bazlı görüşmeler gerçekleştirdiği, Kur’an kursu ve ilmiyal eğitimlerinin verildiği, intihar girişiminde bulunan mahpuslarla destekleyici görüşmeler gerçekleştirildiği ifade edilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar, Manevi Rehberlik Servisi görevlileriyle herhangi bir zorluk yaşamaksızın görüşme gerçekleştirebildiklerini belirtmişlerdir.

79. Kurum İdaresi, maddi imkânları yetersiz olan ve temel ihtiyaçlarını karşılayamayan mahpuslar için sosyal yardım dernekleri ile belediyeden kıyafet yardımı talebinde bulunulduğunu ifade etmiştir.

F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Etkinlikler

80. Kurum eğitim ve öğretim servisinde 3 öğretmen ve 2 infaz koruma memuru görev yapmakta; söz konusu infaz koruma memurları kütüphanede çalışmaktadır.

81. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan incelemede, Kurum kütüphanesinde 2.453 kitabın mevcut olduğu, kitap çeşitliliğinin genel olarak yeterli olduğu, ancak üniversiteye hazırlık kitaplarının bulunmadığı ve yabancı dildeki kitap sayısının yetersiz olduğu değerlendirilmiştir.

82. Mahpusların Bandırma İlçe Halk Kütüphanesi’nden 3 haftada 1 kitap temin edebildikleri ve Kurum kütüphanesinden 2 haftada bir değiştirilmek üzere 2 kitap ödünç alabildikleri öğrenilmiştir. Son 1 yıl içerisinde mahpuslara toplam 8.239 kitabın teslim edildiği görülmüştür.

83. Mahpusların odalarında, Kurum kütüphanesinden alınan kitaplar dâhil kişi başına 10 kitap bulundurabildiği; ancak eğitimine devam eden mahpusların ders kitapları ve dini kitaplar için herhangi bir sınırlandırma getirilmediği ifade edilmiştir.

84. Gazete ve dergilerin mahpuslar tarafından talep edilmesi halinde, dış kantin aracılığıyla temin edilip teslim edildiği ifade edilmiştir.

85. Kurum bünyesinde 4 eğitim dersliğinin yanı sıra, 1 bilgisayar odası ile eğitim hizmetlerinde kullanılan 1 grup çalışma odasının bulunduğu görülmüştür.

86. Kurumda, ziyaret tarihi itibarıyla devam eden kurslar ve bu kurslara katılan mahpus sayıları aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Aktif Olarak Devam Eden Kurslar	Kurslara Katılan Mahpus Sayısı
Emlak Danışmanlığı Kursu	13
Resim Kursu	10
İngilizce Kursu	16

87. Tabloda belirtilen kursların süresinin 120 saat olduğu ve kurs bitiminde katılımcı mahpuslara sertifika verildiği ifade edilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar, mevcut kursların sayısının ve kontenjanlarının yetersiz olduğunu dile getirmiş; Kurumdaki mahpus sayısı dikkate alındığında kurs çeşitliliği ve kapasitesinin yeterli düzeyde olmadığı değerlendirilmiştir.

88. Kurum bünyesinde İş Yurtlarına bağlı olarak kantin, terzihane, fotoğrafhane, fotokopi ve çamaşırhane iş kolları faaliyet göstermektedir. Kantin bölümünde 4 memur ve 10 mahpus; terzihane atölyesinde 3 memur ve 41 mahpus; çamaşırhane 1 memur ve 1 mahpus; fotoğrafhane ve fotokopi iş kollarında ise 1'er memur görev yapmaktadır. Terzihane atölyesinde yapılan incelemede, iş güvenliği uyarı afişlerinin uygun şekilde asılı olduğu görülmüştür.

89. Kurumda 1 açık ve 1 kapalı spor salonu bulunmaktadır. Açık spor salonunun futbol sahası olarak kullanıldığı; tadilatı yeni tamamlanmış kapalı spor salonunun ise basketbol, voleybol ve futbol etkinliklerine uygun olduğu ve ayrıca içerisinde masa tenisinin de bulunduğu görülmüştür. Mahpuslar, açık görüş haftaları dışında, haftada 1 kez açık spor salonunu, takip eden hafta ise kapalı spor salonunu kullanabildiklerini, açık görüş haftalarında gerçekleştirilemeyen spor etkinliklerinin sonrasında telafi edilmediğini ifade etmişlerdir. Ziyaret Heyeti tarafından geçmiş dönemlere ait kamera kayıtları incelendiğinde, her koğuşun

açık görüş haftaları dışında kalan diğer haftalarda spor salonunu 1 saat kullanabildiği görülmüştür.

90. Kurum bünyesinde 130 kişilik 1 konferans salonu bulunmaktadır. Bu salonda tiyatro, konser, koro çalışmaları gibi çeşitli etkinliklerin düzenlendiği ifade edilmiştir. Ziyaret sırasında, konferans salonunda Kurumda görev yapan manevi rehberin yönetiminde oluşturulan ilahi grubunun konser provası yaptığı görülmüştür.

91. Kurumda eğitim-öğretimine devam eden mahpuslara ilişkin sayısal bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

ÖĞRENİM KADEMESİ	MAHPUS SAYISI
Açık Öğretim Ortaokulu	74
Açık Öğretim Lisesi	201
Adalet Mesleki Eğitim Faaliyetleri	5
Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi	20
Atatürk Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi	4
İstanbul Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi	6
TOPLAM	310

92. Açık öğretim ortaokul ve lise ders kitaplarının Bandırma Halk Eğitim Merkezi'nden ücretsiz olarak temin edildiği, Açık Öğretim Fakültesine kayıtlı mahpusların ders kitaplarının yakınları ya da Kurum vasıtasıyla tedarik edildiği belirtilmiştir. Görüşülen mahpuslar ders kitaplarının temininde bir sorun yaşamadıklarını ifade etmiştir.

93. Mahpusların sınavlarının Kurumda fiziki ortamda yapılabildiği; ancak uzaktan eğitim sınavlarının çevrim içi olması sebebiyle UYAP sistemiyle uyumlu olmamasından kaynaklı gerçekleştirilemediği ifade edilmiştir. İdareden alınan bilgiye göre, yıl içinde 62 mahpusun Yükseköğretim Kurumları Sınavına, 2 mahpusun Dikey Geçiş Sınavına ve 15 mahpusun Kamu Personeli Seçme Sınavına katıldığı belirtilmiştir.

94. Eğitim servisi tarafından geçtiğimiz yıl mahpuslarla kitap kulübü, sosyoloji atölyesi ve metin yazarlığı atölyesi çalışmalarının düzenlendiği belirtilmiştir.

G. Dış Dünya ile İletişim

95. Kurumda, 4 adet açık görüş alanı ile her biri 18 kabin kapasiteli 4 adet kapalı görüş alanı bulunmaktadır.

96. Mahpusların her ayın ilk haftasında açık görüş yapabildiği ve bu görüşlerin süresinin 60 dakika olduğu belirtilmiştir. İncelenen kamera kayıtlarında açık görüş süresinin yaklaşık 1 saat olarak uygulandığı anlaşılmıştır.

97. Açık görüş alanlarının temiz olduğu ve iki adet kamerayla izlendiği ancak bu alanlarda duvar saati bulunmadığı görülmüştür. İdareye açık görüş süresine ilişkin tereddütlerin giderilmesi için açık görüşlerin gerçekleştirildiği salona duvar saati konulması hususu tavsiye edilmiş; İdare konuya ilişkin gerekli çalışmaların yürütüleceğini belirtmiştir.

98. Kapalı görüş kabinlerinde gerçekleştirilen incelemede, ahizelerin çalışır durumda olduğu ve kapalı görüş alanında görüşmelerin kayıt altına alındığına dair bir uyarı levhasının yer aldığı görülmüştür.

99. İdare, mahpusların kapalı görüş haklarından ayda 3 defa 30 dakika süreyle faydalandığını belirtmiştir. Mahpuslar tarafından kanuni alt sınır üzerinden uygulanan kapalı görüş süresinin uzatılması yönünde talepte bulunulmuştur.

100. Kurumda, yurt genelinde ACEP¹⁰ kapsamında ceza infaz kurumlarında kurulması planlanan görüntülü görüşme sistemleri teşekkül ettirilmiş olup toplamda 71 adet görüntülü görüşme cihazı bulunduğu ifade edilmiştir. Tek kişilik odalarda ise görüntülü görüşme cihazları bulunmamaktadır. Bu odalarda kalan ve mevzuat gereği görüntülü görüşme hakkına sahip olmayan mahpusların haftada 10 dakika sesli görüşme yapabildikleri belirtilmiştir. Görüşme yapılan mahpuslar, haftalık telefon görüşme sürelerini düzenli olarak kullandıklarını ifade etmiştir.

101. Kurumda 24 adet avukat görüş odası bulunmaktadır. Ziyaret Heyeti tarafından avukat görüşme odalarında yapılan incelemede odaların içerisinde dışardan görülebilecek şekilde cam bölmelerle ayrıldığı, odaların orta düzeyde ses geçirdiği anlaşılmıştır.

102. Kurumda 3 adet Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEGBİS) odası bulunmaktadır. Her bir SEGBİS odasında birer adet masa, sandalye, çalışır vaziyette olan kameralı bilgisayar

¹⁰ Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in 74'üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan ilgili düzenleme şu şekildedir: "...g) Görüntülü telefon görüşmesi yapılmasına imkân sağlayan teknik alt yapının kurulu bulunduğu Bakanlıkça belirlenen kurumlarda, haftalık görüşme süresi otuz dakika olarak uygulanır. Bu sistem oda veya koğu içine ya da idarece uygun görülen diğer yerlere kurulabilir. Haftalık ziyaret hakkını kullanmayan hükümlülerin bir sonraki haftalık telefon görüşme süresine ayrıca otuz dakika ilave edilir ve bu süre devredilemez. Bu kapsamdaki görüşmeler aynı hafta içerisinde toplam üç görüşmeyi aşmamak koşuluyla bölünmek suretiyle de yapılabilir. İlave edilen otuz dakika için üç görüşme hakkı daha verilir. Bu görüşmeler görüntülü ve sesli olarak yapılabileceği gibi sadece sesli olarak da yapılabilir. (Ek cümleler: RG-12/11/2021-31657-CK-4773/28 md.) Çocuk hükümlüler ile sıfır-altı yaş grubunda çocuğu bulunan kadın hükümlüler hakkında bu bentte düzenlenen telefonla görüşme süresi iki kat olarak uygulanır. Hükümlülere mensubu bulundukları dinin bayramlarında kullanılmak üzere otuz dakika ilave görüşme hakkı verilir. ğ) Terör ve çıkar amaçlı suç örgütü üyeleri, görüntülü görüşme ve görüşme süresinin uzatılmasına ilişkin bu haktan kurumdaki tutum, davranış, eğitim ve iyileştirme faaliyetlerine katılma gibi durumları göz önünde bulundurularak idare ve gözlem kurulu tarafından yapılacak değerlendirmeye göre yararlandırılabilir."

ile kulaklık ve mikrofon bulunmaktadır. SEGBİS görüşmelerine ilişkin kayıt defteri de Ziyaret Heyeti tarafından incelenmiş ve odanın aktif bir şekilde kullanıldığı anlaşılmıştır.

103. Kurumda bulunan televizyonlarda 23'si ulusal 1'i merkezi yayın olmak üzere 24 kanal bulunduğu görülmüştür. Mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmelerde, televizyon kanallarının dil ve içerik çeşitliliği konusunda eksik olduğu, televizyon kanalları arasında müzik, haber, belgesel ve Kürtçe yayın yapan kanalların bulunduğu; ancak Arapça ve İngilizce yayın yapan kanalların mevcut olmadığı görülmüştür. İdare ile gerçekleştirilen görüşmede kısa bir süre önce mahpusların talep ettiği kanallar hakkında anket düzenlendiği ve anket sonuçlarına göre kanalların değiştirilebileceği ifade edilmiştir.

104. Kurumda 6 adet eş görüş odası bulunmaktadır. Eş görüş odalarının doğal ışık aldığı, içerisinde yatak, klima, dolap, sandalye ile acil çağrı butonlarının mevcut ve çalışır durumda olduğu görülmüştür. Yapılan incelemelerde, söz konusu odalarda hijyen malzemeleri ile nevresimlerin bulunmadığı ve odaların oldukça kirli olduğu görülmüştür. Bu durum Kurum İdaresine iletildiğinde, temizlik malzemeleri ile nevresimlerin ziyarete gelen eş tarafından getirildiği veya kantinden temin edildiği ifade edilmiştir. Evrak incelemesi sonucunda son 1 yıl içinde 73 mahpusa eş görüşme ödülü verildiği anlaşılmıştır.

IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

A. Değerlendirme

105. TİHEK'in UÖM kapsamında yürüttüğü faaliyetlerinin temeli, ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek iletişim doğrultusunda iş birliği esasına dayanmaktadır. Kurum İdaresi tarafından Ziyaret Heyetinin bütün bölümlere bekletilmeksizin erişimi sağlanmış, mahpuslarla özel görüşmeler yapabilmesi için gerekli önlemler alınmış ve gerekli bilgi ve belgelere erişim vakitlice sağlanmıştır. Bu çerçevede, Kurum İdaresi ve personelinin ziyaret esnasında gösterdiği iş birliğine açık tutumları Ziyaret Heyeti tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

B. Önceki Ziyarete Verilen Tavsiyelerin Takibi Bağlamında Tespit ve Gözlemler

106. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu tarafından 12/3/2020 tarihinde Bandırma 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna habersiz bir ziyaret düzenlenmiştir. Ziyarete ilişkin gözlem ve tavsiyeler 2020/8 sayılı rapor ile kamuoyuna duyurulmuştur.

Merkeze daha önce verilen tavsiyelerin yerine getirilmesine ilişkin tespitler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

TAVSİYELER	TAVSİYE VERİLEN KURUM VE YERİNE GETİRİLME	AÇIKLAMA
Kurum İdaresinin personelin olumsuz davranışlarına yönelik önlemler almaya çalıştığı gözetilerek; kişiler arası iletişim yeteneğinin geliştirilmesi için hizmet içi eğitim müfredatına öfke kontrol eğitimi, kriz müdahalesi eğitimi, psikososyal eğitim gibi özel eğitimlerin dâhil edilmesi gerektiği,	Kurum İdaresi	Hizmet içi eğitim müfredatına “ <i>Kriz Müdahalesi Eğitimi</i> ” dâhil edilmiş olsa da tavsiye edilen diğer eğitimlerin personele verilmediği anlaşılmaktadır.
	Kısmen Yerine Getirildi	
Kuruma girişte yapılan aramalarda arama giysisi ya da Kurumun temin edeceği kıyafetler kullanılarak mahremiyetin gözetilmesi gerektiği,	Kurum İdaresi	Ziyaret Heyetinin mahkûm kabul biriminde yaptığı incelemede, arama işlemlerinin yapıldığı 2 adet arama odasının mahremiyeti sağlayacak şekilde hazırlandığı ve detaylı arama sırasında kullanılmak üzere arama önlüğünün odada bulundurulduğu görülmüştür.
	Yerine Getirildi	
Mahpuslar tarafından dile getirilen dilekçelerinin akıbetini öğrenme talepleri için dilekçe kurum çıkış sayısı olan belge verilmesine yönelik düzenleme yapılması gerektiği,	Kurum İdaresi	Mahpuslar tarafından verilen dilekçelerin, odalarının bulunduğu bloktan sorumlu personel tarafından sabah sayımı sırasında teslim alındığı, daha sonra infaz ve koruma başmemurluğuna iletilerek ilgili birimlere havale edildiği, nihayetinde dilekçelere sayı numarası verilerek Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP)
	Yerine Getirildi	

		üzerinden ilgili makamlara gönderildiği ve ayrıca mahpusların talebi doğrultusunda dilekçelerinin evrak çıkış numaralarının yazılı veya sözlü olarak kendilerine tebliğ edildiği belirtilmiştir.
Kurumdaki eski ve kullanılamaz durumda olan yatakların değiştirilmesi ve mahpuslara temiz battaniye ve nevresimlerin sağlanması gerektiği,	Kurum İdaresi	Ziyaret Heyeti tarafından koğuşlarda yapılan incelemeler sırasında bazı yatakların ve battaniyelerin yıprandığı ve eskidiği görülmüştür. İdareyle yapılan görüşmede, mevcut stoktaki yeni yatakların ihtiyacı karşılayacak sayıda olmadığı için henüz dağıtılamadığı, bu nedenle yeni yatak talebinde bulunulduğu ve yakında temin edilecek yatakların dağıtımının gerçekleştirileceği ifade edilmiştir.
	Yerine Getirilmedi	
Avukat görüşme odasının orta düzeyde konuşulan seslerin duyulmayacağı şekilde yalıtımının sağlanması gerektiği,	Kurum İdaresi	Ziyaret Heyeti tarafından avukat görüşme odalarında yapılan incelemede odaların içerisinin dışardan görülebilecek şekilde cam bölmelerle ayrıldığı, odaların orta düzeyde ses geçirdiği anlaşılmıştır.
	Yerine Getirilmedi	
Kurumda bulunan yumuşak odanın temizliğinin yapıp boş olduğu zamanlarda havalandırılmasının sağlanabileceği,	Kurum İdaresi	Ziyaret Heyeti tarafından yapılan incelemede yumuşak odaların temiz olduğu ancak doğal ışık ve havalandırma amacıyla pencere bulunmadığı için havasız olduğu görülmüştür. Bu husus İdareye iletilmiş; İdare tarafından, odanın kapısının gün boyu açık tutularak havalandırmanın sağlandığı belirtilmiştir.
	Yerine Getirildi	

Kalabalıklaşmanın 7242 sayılı Kanun ile azaldığı gözetilmekle birlikte mahpuslar doktora 3 haftada bir erişebilmekte ve hastanelere sevkler gecikebilmektedir. Bu bağlamda mahpusların sağlık hizmetlerine erişebilmesinin haftada bir gün gibi olacak şekilde sağlanması gerektiği,	Kurum İdaresi	Mahpuslar, ayda bir hekime muayene olma taleplerinin dilekçe yoluyla alındığını, ancak ay içinde acil bir durum olmadıkça hekimle görüşmenin mümkün olmadığını ifade etmişlerdir. Revirde yapılan incelemelerde, dilekçelerin bilgisayar sistemine kayıtlarının yapılmadığı bu yüzden mahpusların dilekçelerinden ne kadar süre sonra hekim görüşmesini gerçekleştirdiği tespit edilememiştir. Hastaneye yapılan sevklerle ilişkin olarak ise, mahpuslarla yapılan görüşmelerde, hastaneye sevklerde gecikmeler yaşandığı belirtilmiş, İdare tarafından jandarma personel sayısının yetersiz olması ve sevk taleplerinin yoğunluğu nedeniyle gecikmelerin meydana gelebildiği ifade edilmiştir.
	Yerine Getirilmedi	
COVID-19 salgınına önlemeye yönelik Dünya Sağlık Örgütü temizliğin önemini belirtmiş; bu kapsamda kantinde hijyen ürünlerinin arttırılması, imkanı olmayan mahpuslara ücretsiz sağlanması gerektiği,	Kurum İdaresi	İdare, koğuşların temizliğinin koğuşta barınan mahpuslarca gerçekleştirildiğini, temizlik malzemelerinin ücretsiz temin edildiğini ve tükenen malzemelerin dilekçe ile talep edilmesi halinde yenilendiğini belirtmiştir. Koğuşların genel olarak temiz olduğu görülmüş olup, mahpuslar tarafından bu konuda herhangi bir şikâyet dile getirilmemiştir.
	Yerine Getirildi	
Ceza infaz kurumlarının ıslah fonksiyonunu gerektiği gibi ifa edebilmesi için mahpusların taleplerinin uygunluğu	Kurum İdaresi	Kurum kapasitesi, kurs ve diğer etkinliklere katılan mahpus sayısı göz önünde bulundurulduğunda yeterli bir biçimde mahpusların kurs ve

değerlendirilerek çeşitli kurs ve etkinliklerin düzenlenmesi ve görüş haftalarında yapılamayan spor faaliyetlerinin telafi edilmesi gerektiği,	Yerine Getirilmedi	etkinliklerden faydalanamadığı değerlendirilmiştir. Mahpuslar, açık görüş haftalarında gerçekleştirilemeyen spor etkinliklerinin sonrasında telafi edilmediğini aktarmışlardır. İdare ile gerçekleştirilen görüşmelerde de bu durum doğrulanmıştır.
Kurumdaki kütüphanede çeşitli türlerde kaynaklar bulunmakla birlikte geçmiş tarih basımlı kitaplar olduğu bu sebeple kitapların güncellenmesi gerektiği,	Kurum İdaresi	Ziyaret Heyeti tarafından Kurum kütüphanesinde yapılan incelemede kütüphanede bulunan çoğu kitabın güncel nitelikte olduğu görülmüş, geçmiş tarih basımlı kitaba rastlanmamıştır.
	Yerine Getirildi	
Kurumdaki mahpusların uzak mesafeden gelen ailelerinin varlığı gözetilerek açık görüş saatinin düzenlenmesi ve hafta sonları ailelerinde öğrenci olan çocukları ile gerçekleşen görüşlere aile bütünlüğünün sağlanması amacıyla diğer aile bireylerinin de kabulünün değerlendirilmesinin gerektiği,	Kurum İdaresi	İdare ile gerçekleştirilen görüşmede açık görüş saatlerinin mahpusların uzak mesafeden gelen ailelerine göre düzenlendiği ve hafta sonları ailelerinde öğrenci olan çocukları ile gerçekleşen görüşlere aile bütünlüğünün sağlanması amacıyla diğer aile bireylerinin de kabul edildiği aktarılmış, ilgili husus görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından da doğrulanmıştır.
	Yerine Getirildi	
Kurumdaki mahpuslara dağıtılan yemeklerin çeşitliliğinin ve porsiyonun arttırılması gerektiği,	Bandırma Açık Ceza İnfaz Kurumu	Haftalık yemek listeleri incelendiğinde, özellikle kahvaltı ve akşam yemeği menülerinin, öğle yemekleriyle kıyasen daha zayıf olduğu görülmüş; ekmek gramajı başta olmak üzere porsiyonların azlığı konusunda mahpuslardan şikâyetler alınmıştır.
	Yerine Getirilmedi	

Kurumda arttırılmış kapasitede mahpus barındırılmasından kaynaklı sağlığa erişim, sosyal kültürel faaliyetlerden yararlanma, açık ve kapalı görüşlerin gerçekleştirilmesi gibi genel olarak hizmetlerde personel eksikliğinden kaynaklı aksaklıklar, sorunlar meydana geldiği gözlemlenerek personel sayısının arttırılmasının gerektiği,	Adalet Bakanlığı	12/3/2020 tarihinde gerçekleştirilen Kurum ziyaretinde 206 personel görev yaparken mevcut takip ziyaretinde 228 personel görev yapmaktadır. Ancak
	Kısmen Yerine Getirildi	Kurumda mahpus sayısının da artması nedeniyle sağlığa erişim, sosyal kültürel faaliyetlerden yararlanma, açık ve kapalı görüşlerin gerçekleştirilmesi gibi genel olarak hizmetlerde görev yürütecek personel sayısında eksiklik olduğu değerlendirilmiştir.
COVID-19 salgını birlikte temizliğin önemi artmakta; giysi ve kıyafetlerin temizliğinin sağlanmasında yüksek sıcaklıklarda yıkama özelliğine sahip çamaşır makinelerinin elde yıkamaya göre daha hijyenik olduğu bilinmektedir. Ayrıca çamaşır deterjanlarının cilde teması halinde irritasyona neden olabildiği de bilimsel bir veridir. Bu bağlamda; infaz kurumundaki hijyen koşullarının daha kaliteli sağlanmasına ek olarak mahpusların sağlığı göz önüne alındığında süreci başlatılmış olan çamaşır makinesi kurulması çalışmasının bir an önce tamamlanması gerektiği,	Adalet Bakanlığı	Kurumda çamaşırhane kurulmuş olup, çamaşırhanede 4 adet ev tipi çamaşır makinesi ve 4 adet ev tipi kurutma makinesi bulunmaktadır.
	Yerine Getirildi	
“Orta Depresif Nöbet” tanısı konan mahpusun ilgili hastaneye	Adalet Bakanlığı	Ziyaret tarihinde tavsiyeye konu mahpusun artık Kurumda bulunmamasından dolayı hastaneye

en kısa sürede sevkinin gerçekleştirilmesi gerektiği,		sevkinin gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğine ilişkin somut veriye ulaşılamamıştır.
	Tespit Edilemedi	
Kurumdaki mahpusların ailelerinin ikametlerine yakın olan ceza infaz kurumlarında tutulmasının uygunluğunun değerlendirilmesinin gerektiği,	Adalet Bakanlığı	Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından Kurumun ailelerinin ikametlerine uzak olduğuna dair bir şikâyet iletilmemiştir. Bu nedenle kalan mahpusların ailelerinden uzak bir Kurumda kaldıklarına dair somut veriye ulaşılamamıştır.
	Tespit Edilemedi	
Mahpusların sağlık hizmetlerine daha hızlı erişebilmeleri için tam mesai çalışan hekim görevlendirilmesi gerektiği,	Sağlık Bakanlığı	2020 yılı içerisinde gerçekleştirilen ilk ziyarette revir biriminde bulunan 1 aile hekiminin 2 tam, 3 yarım gün hizmet verdiği belirtilmiş, 2024 tarihli takip ziyaretinde de aile hekiminin aynı esaslarla çalıştığı görülmüştür. İdareyle yapılan son görüşmede, sağlık hizmetlerinin daha etkin hale getirilmesi amacıyla Kurumun bulunduğu kampüs içerisinde bir aile hekimliğinin kurulacağı ifade edilmiştir.
	Yerine Getirilmedi	

C. Tavsiyeler

1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

107. Personelin hizmet içi eğitim müfredatına öfke kontrol eğitimi ve psikososyal eğitim gibi özel eğitimlerin dâhil edilmesi gerektiği **tekiden**,

108. Kurumda insan hakları ile işkence ve kötü mücadele eğitimleri alan personel sayısının artırılması,¹¹

¹¹ CPT Standartları, para. 26; “İnsani bir cezaevi sisteminin temel taşı, mahkûmlarla ilişkilerinde doğru yaklaşımın ne olması gerektiğini bilen, işini sadece bir görev değil meslek olarak gören, iyi seçilmiş ve eğitilmiş cezaevi personeli olmuştur. Mahkûmlarla olumlu ilişkiler kurmak, bu mesleğin temel özelliği olarak görülmelidir.” ;

109. Tek kişilik odalardaki acil durum butonlarının çalışır durumda olup olmadığının periyodik olarak kontrol edilmesi,¹²

110. Kurumdaki eski ve kullanılamaz durumda olan yatakların değiştirilmesi ve mahpuslara temiz battaniye sağlanması gerektiği¹³ **tekiden,**

111. Kalorifer peteklerinin düzenli olarak kontrol edilmesi ve yeterli ısınma sağlanamayan koğuşlara ek petek yerleştirilmesi gibi alternatif çözümlerin değerlendirilmesi,

112. Koğuşlarda kalan kişi sayısı göz önünde bulundurularak yaz dönemlerinde vantilatör sayısının ikiye çıkarılması¹⁴,

113. Kuruma ihtiyacı karşılayacak sayıda kurutma makinesi temin edilmesi ve mahpusların çamaşırlarının bu makineler ile kurutulması veyahut yüksek kapasiteye sahip koğuşlarda yıkama sonrası kıyafetlerin kurutulabilmesi amacıyla, koğuşlarda bulundurulacak çamaşır ipi sayısının artırılması,

114. Kurumda bulunan berberhaneden mahpusların da faydalanabilmesine yönelik gerekli çalışmaların yürütülmesi,

115. Kendine ve çevresine zarar verme riski taşıyan mahpusların, gerektiğinde kısa süreyle de olsa yumuşak odaya alınması,

116. Yumuşak odalarda mahremiyetin sağlanması amacıyla kameraların tuvaletin bulunduğu alanı görmeyecek şekilde konumlandırılması veya görüntünün tuvaleti gören kısımlarının dijital olarak kapatılması gibi önlemlerin alınması,

117. Kurum genelinde kamera sayılarının kör nokta kalmayacak şekilde artırılması amacıyla yürütülen temin ve kurulum sürecinin hızlandırılması,

118. Geçici koğuşların düzenli olarak temizlenmesi ve ihtiyaç duyulan hijyen malzemelerinin odalarda hazır bulundurulması,¹⁵

AİÖK, CPT Standartları, para. 59; “Özgürlüğünden mahrum bırakılmış bir kişinin kötü muamele görmesinin engellenmesinde en iyi teminat, hiç şüphesiz, doğru eğitilmiş bir polis veya cezaevi yetkilisidir. Nitelikli görevliler, kötü muameleye başvurmaksızın görevlerini başarı ile yerine getirebilecekler ve gözaltındaki kişiler ve tutuklularla ilgili temel önlemlere saygı göstereceklerdir.”

¹² Avrupa Cezaevi Kuralları 18.2: “Mahpusların personel ile gecikmeksizin irtibat kurmasını mümkün kılan bir alarm sistemi olmalıdır.”, 52.4. “Tüm mahpusların, gece de dâhil olmak üzere, günün her saatinde personel ile iletişim kurabilmesine imkân sağlanmalıdır.”

¹³ Nelson Mandela Kuralları, Kural 21 “Her mahpusa, yerel ve ulusal standartlara uygun olan ve verildiği anda temiz bulunan, iyi korunan ve temizliğin sağlanmasına yetecek sıklıkta değiştirilen tek kişilik ve yeterli büyüklükte bir yatak sağlanır.”

¹⁴ 17/6/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik’in “Elektrikli eşyalar” başlıklı 9’uncu maddesi şöyledir: “Koğuş, oda ve eklentilerinde, kurumun elektrik tesisatı, fiziki koşulları ile odanın mevcudu dikkate alınmak suretiyle, kantinden temin edilen; HDMI/SCART/USB ve benzeri veri depolama veya aktarma girişi olmayan, dâhili uydu alıcısı ve bilgisayar sistemi ile tümleşik özelliği bulunmayan televizyon ile buzdolabı, saç kurutma makinesi, idare tarafından uygun görülecek sayıda elektrikli su ısıtıcısı ve iklim koşulları da dikkate alınarak vantilatör bulundurulmasına izin verilebilir.”

¹⁵ Avrupa Cezaevi Kuralları, Kural 19.2: “Mahpuslar cezaevine kabul edildiklerinde kalacakları odalar veya diğer

119. Haftalık yemek listelerinin koğuşlara dağıtılması veya televizyondan yayınlanması,

120. Kantin ürünlerinin tüm tutulanlara yetecek şekilde stoklanması; bu mümkün olmadığında, siparişlerini alamayan koğuşlara öncelik verilerek siparişlerin dönüşümlü şekilde dağıtılması ve temin edilemeyen ürünlerin yerine uygun ikame ürünlerin listeye eklenmesi,

121. Mahpusların sağlık hizmeti taleplerine ilişkin dilekçelerinin UYAP sistemine kaydedilmesi,

122. Temin edilen ilaçların mahpuslara dağıtımı esnasında yaşanan gecikmelerin önüne geçilmesi amacıyla sağlık servisinde görev yapan personel sayısının artırılması,

123. Mesleki rehberlik talebinde bulunan mahpusların bireysel görüşmelerinin aynı psikolog tarafından yürütülmesi, böylece süreç takibinin kolaylaştırılması ve genel iyileşmenin desteklenmesi,

124. Kütüphanede mevcut kitapların çeşitliliğini artırmak amacıyla, üniversiteye hazırlık materyalleri ve yabancı dillerdeki yayınların temin edilmesi,

125. Kurumda mevcut olan kurslara daha fazla sayıda mahpusun katılımının sağlanması ve kurs çeşitliliği ile kurs sayısının artırılması, ekonomik getirisi olabilecek sanatlara mahpusların meslek edinimi kapsamında yer verilmesi,¹⁶

126. Mahpusların çevrimiçi sınavlara katılımını mümkün kılacak altyapının oluşturulması ve gerekli teknik düzenlemelerin yapılması,

127. Görüş haftalarında yapılamayan spor faaliyetlerinin telafi edilmesi **tekiden**,

128. Açık görüş süresine ilişkin tereddütlerin giderilmesi için açık görüşlerin gerçekleştirildiği salona duvar saati konulması,

129. Kanuni alt sınırdan uygulanan kapalı görüş süresinin mevzuatın izin verdiği sınırlar içerisinde daha fazla süreyle kullanılması hususunun değerlendirilmesi,¹⁷

barınma alanları temiz olmalıdır.”

¹⁶ Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi (AİÖK), CPT Standartları, 2. Genel Rapor’dan alıntı [CPT/Inf (92) 3], para. 47: “*Tatminkâr bir faaliyet programı (çalışma, eğitim, spor, vs.), mahkûmların iyiliği açısından çok önemlidir. Bu durum ister hüküm giymiş, ister mahkemeye çıkmayı bekleyen kişilerin bulunduğu bütün kurumlar için geçerlidir. CPT, birçok tutukevindeki faaliyetlerin çok kısıtlı olduğunu gözlemlemiştir. Özellikle mahkûmların sık sık değiştiği bu tür kurumlarda düzenli faaliyetlerin düzenlenmesini kolay bir mesele değildir. Açıkçası, hüküm giymiş mahkûmların bulunduğu kurumlarda hedeflenen türden bireye yönelik programların geliştirilmesi söz konusu olamaz.*” Konuya ilişkin Avrupa Cezaevi Kuralları, Kural 25.2 şu şekildedir; “*Tutuklu ve hükümlülerin yeterli kişisel ve sosyal temasta bulunabilmesi için her gün gerektiği kadar süreyle odalarının dışında zaman geçirmelerine izin verilmelidir.*”

¹⁷ 5275 sayılı Kanun’un “Hükümlüyü ziyaret” başlıklı 83’üncü maddesine göre; “(1) Hükümlü, belgelendirilmesi koşuluyla eşi, üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımları ile vasisi veya kayyımı tarafından haftada bir kez ve ayrıca kuruma kabullerinde, zorunlu hâller dışında bir daha değiştirilmemek üzere, ad ve adreslerini bildirdiği en fazla üç kişi tarafından, yarım saatten az ve bir buçuk saatten fazla olmamak üzere çalışma saatleri içinde ziyaret edilebilir. (...)”

130. Avukat görüşme odasının mahpus ile avukat arasında konuşulanların duyulamayacağı şekilde düzenlenmesi¹⁸ **tekiden**,

131. Televizyon kanalları arasına yabancı dilde (Arapça ve İngilizce) yayın yapan kanalların eklenmesi,

132. Eş görüşme odalarının düzenli olarak temizlenmesi ve ihtiyaç duyulan hijyen malzemelerinin odalarda hazır bulundurulması

hususları tavsiye edilmektedir.

2. Bandırma Açık Ceza İnfaz Kurumuna Yönelik Tavsiyeler

133. Oda ve koğuşlarda sıcak su kullanımına dair sürenin ve miktarın gözden geçirilerek, mahpusların temizlik ihtiyaçlarını karşılamalarına olanak tanıyacak şekilde revize edilmesi¹⁹,

134. Gün içerisinde sıcak ve soğuk su temininin kesintisiz şekilde sağlanması amacıyla gerekli tedbirlerin alınması,

135. Yemek menülerinin, her mahpusun sağlıklı ve güçlü kalmasını sağlayacak şekilde besin değeri açısından dengeli hazırlanması hususunda gerekli düzenlemelerin yapılması²⁰ **tekiden**

hususları tavsiye edilmektedir.

3. Bandırma İlçe Sağlık Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye

136. Mahpusların sağlık hizmetlerine daha hızlı erişebilmeleri için tam mesai çalışan hekim görevlendirilmesi gerektiği **tekiden**

hususları tavsiye edilmektedir.

¹⁸ Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik'in "Tutuklunun müdafî, uzlaştırmacı ve arabulucu ile görüşmesi" başlıklı, 19'uncu maddesine göre "Tutuklu, vekâletname aranmaksızın müdafî ile her zaman ve konuşulanları başkalarının duymayacağı, ancak; görüşmenin görevlilerce izlenebileceği bir ortamda, açık görüş usulüne tabi olarak görüşür. Bu kişilerin müdafî ile yazışmaları denetime tabi tutulmaz."

¹⁹ "Mahkûmlar uygun duş veya banyo imkânlarına sahip olmalıdır. Hücrelerde akan su olması da tercih edilmektedir." CPT Standartları para.49. Nelson Mandela Kuralları: Kural 16 "Mahpusların iklim şartlarına uygun bir ısıda, mevsimlere ve coğrafi bölgeye göre genel hijyenik koşullar için gerekli aralıklarda, ılıman bir iklim varsa haftada en az bir kez banyo veya duş almalarına imkan verilecek şekilde, her mahpusun yararlanabileceği yeterli banyo ve duş tesisi bulunur."

²⁰ Nelson Mandela Kuralları, Kural 22: "Kurum idaresi tarafından, her mahpusa sağlıklı ve güçlü olmaları için besin değeri yeterli, iyi hazırlanmış ve uygun saatlerde sunulan yemekler verilir."

4. Bandırma İlçe Jandarma Komutanlığına Yönelik Tavsiye

137. Hastane sevk raporu düzenlenmiş mahpusların hastane sevklerinin en kısa sürede gerçekleştirilmesi²¹

hususları tavsiye edilmektedir.

5. Sağlık Bakanlığına Yönelik Tavsiye

138. Kurumda görev yapan hekimlerin, E-Nabız sistemi aracılığıyla hastaların sağlık kayıtlarına erişim imkânının sağlanması için Adalet Bakanlığı ile iş birliği yapılması hususunda gerekli çalışmaların yürütülmesi

hususları tavsiye edilmektedir.

6. Adalet Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler

139. Kurumda toplam kapasitenin üzerinde mahpus bulunduğu için bazı mahpusların yer yatağında yattığı, dolapların ortak kullanıldığı, tuvalet ve banyo sayılarının yetersiz kaldığı, sağlık hizmetlerine erişimde gecikme yaşanabildiği ve buna bağlı olarak Kurumdaki yaşam kalitesinin düştüğü tespit edilmiş olup bu çerçevede kalabalıklaşma sorununun giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması²²,

140. Kurumda arttırılmış kapasitenin üzerinde mahpus barındırılmasından kaynaklı genel olarak hizmetlerde personel eksikliğinden kaynaklı aksaklıklar, sorunlar meydana geldiği gözlemlenmiş olup personel sayısının arttırılmasının değerlendirilmesi **tekiden**

hususları tavsiye edilmektedir.

²¹ Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar, Kural 27: “Özel bir tedaviye ya da ameliyata ihtiyacı olan mahpuslar, uzmanlaşmış kurumlara ya da sivil hastanelere nakledilir. Bir hapishanenin kendi hastane olanakları varsa, mahpuslar uygun tedavi ve bakım için sevk edildiklerinde bu birimler yeterli insan gücü ve donanıma sahip olur”

²² CPT, 2’nci Genel Rapor, Inf (92)3, para. 46: “Aşırı kalabalık, CPT’nin görev alanını doğrudan ilgilendiren bir konudur. Bir cezaevindeki bütün hizmetler ve faaliyetler, planlanandan daha çok kişinin olması durumunda olumsuz yönde etkilenecektir; söz konusu tesisteki genel yaşam kalitesi, belki de çok ciddi biçimde düşecektir. Ayrıca cezaevindeki veya cezaevinin bir bölümündeki aşırı kalabalıklaşma, fiziksel açıdan insanlık dışı veya aşağılayıcı düzeye gelebilir.”; para.50: “CPT, bir kurumda aşırı kalabalık, zayıf bir faaliyet programı ve yetersiz tuvalet/yıkama imkânını bir arada gördüğünde özellikle endişelenmektedir. Bu tür şartların bir araya gelmesi mahkûmlara çok zarar verebilir.”